UKRAINIAN LABOR NEWS
Published semi-weekly by
The Ukrainian Labor News Ass'n
cor. Pritchard & McGregor Sts.,
Winnipeg, Man.
Subscription $4.00 a year.
Telephone: St. John 1465

"УКР. РОБІТНИЧІ ВІСТИ"
часопись для робочого люду — виходить два рази з тиждень виходом Видавничого Стоваришення Українських Робітничих Вістий.
Передплата $4.00 на рік.
Редакція за оголошеня не відвічає.
Редакція рукописий не звертає.
Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
cor. Pritchard & McGregor Sts.
Winnipeg, Man.

НА ГАНЕБНІЙ СЛУЖБІ.

Як відомо, з польською армією в Східній Галичині було також незначне число петлюрівських недобитків під командою Павленка. Се той самий "український ґенерал" Павленко, котрий охороняв утікаючих з України польських панів, які підчас своєї утечі в однім лише Камінци розстріляли 400 українських селян. Се той самий Павленко, котрий для ратованя польських панів від загибелі насильно переводив мобілізацію українського населеня в тих повітах Східної Галичини, де польські власти позволили були йому "урядувати". З українських небольшевицьких жерел доносили перед пару тижнями з Відня, що найшовші ся силою обставин в "армії" Петлюри-Павленка галицькі жовніри, покинули свого "ґенерала" і порозходили ся домів. Як розказує "Укр. Прапорови" прибувша недавно зі Львова до Відня одна "визначна львівська громадянка", ся "армія" Павленка "складаєть ся з **дуже непевних** елементів, які говорять **не по українськи** тільки здебільшого по російськи, **рабує селян** і всім доскулює реквізиціями. Галицькі стрільці, які ще в складі армії Петлюри находили ся, **тепер вже всї повтікали домів".** Прибувша зі Львова Українка виразно каже, що галицькі стрільці в армії Петлюри **всї** повтікали домів. Лишили ся там лише елементи, які говорять не по українськи тільки здебільшого по російськи. Значить, "армія" Петлюри-Павленка тепер вже навіть по народности не українська, лише збиранина якихось нанятих за гроші недобитків, правдоподібно таких самих, як у Петлюрового союзника Врангля.

І ось ті наняті за гроші недобитки, які навіть не говорять українською мовою, які рабують галицьких українських селян і доскулюють всім реквізиціями, є опорою Петлюри і кількох подібних йому нікчемників, які запродали ся і вислугують ся польським панам і в той самий час називають себе "українською народною републикою". Навіть обдурювані дотепер в ріжний спосіб галицькі стрільці **всї** до одного покинули отамана Петлюру і "ґенерала" Павленка, — а сї шляхоцькі льокаї всетаки представляють себе за "українське правительство" і "українську армію", представляють себе "Україною".

Про вірне, рабське вислугуване ся петлюрівських недобитків катам укр. народу, польським панам, пише навіть польська реакційна преса. Варшавський "Наруд", правительственна ґазета, признає "повну льояльність війська Омеляновича Павленка" супроти шляхоцьких наїздників і взиває польських панів, щоби вони були трошка ласкавійші до своїх льокаїв. Польські шляхоцькі банди прямо вимордовують українське населене Східної Галичини, не згадуючи вже про те, що його поневолили і зруйнували культурно, політично і економічно, українські селяни в полудневій Східній Галичині роблять оружне повстанє проти польських наїздників-панів, — а орган тих самих наїздників признає льояльність "української армії" Петлюри-Павленка супроти польського правительства. Чи може бути щось ганебнійшого, як таке "признанє" з уст ката?

Але не всї польські пани такі "добрі" та "ласкаві" супроти своїх льокаїв українського походженя, чи то пак "правительства" "укр. народної републики". Ось "пресова служба" тої самої "укр. нар. републики" подала була на початку місяця серпня слідуючу вістку з Станиславова:

"Станиславів, 2. серпня. — Підчас евакуації польськими властями Станиславова, **польська жандармерія арештувала правительство Української Народної Републики з міністром Лівицьким на чолї.** Деяким урядникам Української Народної Републики **вдало ся спасти перед арештованем утечею на околичні села".**

Ось як платять польські пани українським хамам за їх вірну службу!

Та се не вадить сим злочинцям Петлюрам та Павленкам дальше лизати обцаси польських панів. Раз запродали ся вони свому панови, то й мусять йому вірно служити, хоч і він час від часу дає їм добре тими обцасами по зубах. Тільки що сї Петлюри, Павленки та Лівицькі не є українським працюючим народом, вони нікого не репрезентують кромі самих себе і їх ганебна роля, бути на припоні у польських панів, скінчить ся тоді, як шляхоцькій Польщі не треба буде навіть для декорації петлюрівської "републики", або вірнійше тоді, як польських панів постигне та сама доля, що вже постигла українських підпанків. А той час вже не за горами, не дивлячись навіть на хвилеві успіхи польських білоґвардійців.

В.

ІСПИТ УКРАЇНСЬКОЇ ІНТЕЛІҐЕНЦІЇ.

Панам Йосифові Пілсудському та Семенові-Симонові Петлюрі ми справді могли би призначити орден за ті їхні заслуги, котрі вони без сумніву мають перед Українською Радянською Републикою. Всього кілька тижнів, як почав ся похід панів проти Совітської Росії й України, а вже й тепер сміло можна сказати, що перелом наступив. Хто був на 4-ім Всеукраїнськім З'їздї Рад підчас читаня маніфесту українському народови, хто чув промови численних делеґатів селян на сім з'їздї, хто бував останній час на робітничих і селянських зібранях в Харкові та в Харківщині, хто бачив накази й ухвали, які надходять з ріжних сторін України, той не сумніватиметь ся в тім, що перелом наступив.

Та инакше воно й бути не могло. Український селянин ніяким робом не може примирити ся з тим, що українську землю хочуть поділити між польських й українських панів. Український землероб ніяким робом не може захопити ся тим, що вже врожай сього року панове Пілсудський і Петлюра хочуть поділити між собою.

Похід польських панів не тільки знову й знову запалить нашу Червону Армію; він крім того допоможе найкоршому й найтіснійшому обєднаню українського селянства довкола радянської власти. Пересічний український селянин-землероб бачить тепер, що його землю, його власть, його врожай, його дім, його родину від ненависних панів обороняє **лише совітська, радянська власть.** З кождим днем се стає все яснійше й яснійше. Нічого дурнійшого не могла вигадати французька біржа, як саме пустити на Україну зграю польської шляхти. Нема ненависнійшої фіґури для українського селянина-землероба, як постать польського пана, котра ще не стерла ся з його памяти. Український селянин добре памятає, як польські пани примушували селянина при стрічі навіть з управляючим їхніх маєтків за дві версти здіймати шапку. Нема й не може бути популярнійшого гасла, як гасло: проти польських панів за радянську власть!

Відчуженість між містом і селом, на якій тільки й спекулювали Петлюра та його зграя, зникне лише завдяки походови польських панів проти радянської власти. Червона армія й ліпші робітники України, котрі підуть тепер на село, збудують живий міст між українським селом і містом. Радянська власть на Україні стане значно певнійшою ногою на селї, ніж досї. Український селянин позбудеть ся своїх ілюзій. Петлюрівщина дискредитуватиметь ся, втрачатиме довіре в очах селян з кождим днем.

Про робітників міст нема що й говорити. Для них, розуміеть ся, похід польських панів буде зайвим доказом того, щоби їм обєднати ся довкола радянської власти. Для них нова зрада петлюрівської зграї буде ще одним доказом на користь пролетарської диктатури.

Але ось питанє: як відгукнеть ся на польський похід українська інтеліґенція?

Ми говоримо про інтеліґенцію в широкім значіню слова. Ми маємо на увазї передовсім сільського й міського вчителя, лікаря, статистика, фельдшера, курсистку, — всї ті елементи, котрі складають основу численних спілок на Україні. Ся інтеліґенція складає тепер іспит своєї політичної зрілости.

Ні для кого не є таємницею, що петлюрівська контрреволюція користала ся й користаєть ся досї значними симпатіями серед більш упривілейованих верств служачої інтеліґенції, серед висшої адміністрації зелїзничників, серед учителів і т. д. Чи рідко можна стрінути людий, котрі виходячи з невірно зрозумілих національних інтересів, готові помаґати всякому, хто бореть ся проти радянської власти. Отже ми питаємо: невже-ж навіть похід Петлюри в тісній злуцї з польськими панами не відкриє очий сим верствам інтеліґенції?

Ми говоримо всїй тій інтеліґенції: громадяни, скиньте свої "націоналдемократичні" окуляри, перечитайте гаразд раз, двічи і тричи умови згоди між паном Петлюрою і паном Пілсудським, вдумайте ся в те, що по сьому договорі коло третини українських земель мають відійти до польських панів, зрозумійте, що весь панський похід є для міжнародної буржуазії тільки шахматним тягом в боротьбі капіталістів проти пролетаріяту, згадайте, кому тільки не продавав ся ваш божок Петлюра!

Невже з простого почутя огиди українська інтеліґенція не відвернеть ся від Петлюри і від петлюрівщини? Нехай назвуть нам поганійшу і мізернійшу політичну постать, ніж фіґура пана Петлюри, котрий продавав ся Німцям, Анґлійцям, Французам, Грекам, Румунам, а тепер продаєть ся польським панам. Адже-ж з простого почутя охайности все, що є чесного в українській інтеліґенції, мусить відвернути ся від пана Петлюри.

Російська інтеліґенція, як відомо, протягом якогось часу просто саботувала совітську власть, потім протягом року вона лишила ся на становищі більше чи менше невтральнім, а вже потім почав ся поворот ліпшої части інтеліґенції в сторону совітської власти. Ми не скриваємо того, що інтеліґенції в Росії при совітській власти довело ся й доводить ся пережити немало тяжких днів. Тяжкі недостачі терпить й тепер на кождім кроці інтеліґенція совітської Росії. Богато з сих недостач поясняєть ся загальними обставинами, але значна частина надзвичайних недостач припала на долю інтеліґенції совітської Росії саме тому, що інтеліґенція зразу не зрозуміла значіня жовтневого перевороту, стала підривати робітничо-селянську власть, заняла вороже до неї становище і накликала на себе справедливий гнів побідника-пролетаріяту.

Нехай українська інтеліґенція не забуде сього досвіду, нехай скористає тепер з нагоди панського походу, щоби відмолити перед українськими робітниками і селянами бодай хоч частину тих гріхів, котрі взяла на свою душу українська інтеліґенція. Нехай український учитель, нехай кождий український інтеліґент допоможе всім, чим лише можливо, в тяжкій кривавій боротьбі українських робітників і селян проти польських і українських поміщиків. Побіда пролетаріяту все одно забезпечена. Буржуазія навіть наймогутнійших і найбогатших країв підточуєть ся пролетарською революцією. Людям, котрі причисляють себе до інтеліґенції, не гріх зрозуміти ту просту правду, що в найблизших роках загинуть не тільки злиденні буржуазні котерії, паливоди Польщі й України, але і вся буржуазія найбільших держав. Інтеліґентним людям, котрі вміють бачити дальше свого носа, зовсім не тяжко второпати, що в найблизшім часї загинуть не тільки Петлюри й Пілсудські, але й ..... Клемансі, Вилсони і инші міцні світа сього. Імперіялістична війна підточила буржуазний лад. Буржуазна будова повалить ся остаточно в найблизшім часї. Чим скорше се зрозуміє інтеліґенція, чим близше вона стане до робітників і селян, тим лекше переживе вона переходовий час, тим вдячнійшими будуть її робітники і селяни, тим дорозшою стане вона для трудового народу.

Сучасне положенє на Україні ясне як кришталь. На однім боці зграя гидких зрадників, яка вдає з себе "національну", а одночасно продає свій власний нарід; на другім боці робітництво і все більше прозріваюче селянство, яке будує свою робітничо-селянську републику, розвиває свою рідну мову, будує українську школу, розвиває свою рідну культуру в дружбі і в тіснім обєднаню з працюючими клясами Росії. Вибір тяжкий лише для того, хто й сам є або зрадником або безнадійним дурнем.

Від щирого серця бажаємо українській інтеліґенції витримати теперішний іспит. Час, давно пора українському учителеви, лікареви, взагалі працюючому інтеліґентови простягти руку робітникови й селянинови, орґанізуючому радянську власть. Ми з зацікавленем будемо чекати, як відгукнеть ся українська інтеліґенція на маніфест IV. Всеукр. З'їзду Рад. Від того, по чиїм боці буде тепер українська інтеліґенція, залежатиме відношенє свідомих робітників і селян до неї. Робітники й селяни України ніколи не простять їй не тільки простого переходу на бік польських панів, але й так званого "невтрального" відношеня. Не можна бути ні теплим, ні холодним в тій боротьбі, котра йде тепер між зграєю тушинських злодіїв і Українською Радянською Републикою. Треба бути по стороні робітників і селян. Тоді українські робітники і селяни скажуть вам, учителям, вам інтеліґентам: слава й місце вам в наших рядах! Ідіть до нас. Ось вам школи, ось вам засоби, ось вам все те, чим ми володіємо. Зробіть з української мови мову вільного народу, поможіть Україні заняти те місце, котре після права мусить належати її в сімї народів.

Г. Зіновєв.
(Харківські "Вісти".)

Чехословаччина і Румунія.

З Букарешту доносять, що в нарадах д-ра Бенеша з міністрами Таке Йонеску і Азереску дійшло до повного порозуміня у всїх справах, що відносять ся Чехословаччини і Румунії, в справі невтральности в польсько-російському конфлікті і в справі відношеня до Мадярщини. В сей спосіб доповнено умову, яку Чехословаччина заключила з Югославією.

З ЖІНОЧОГО СВІТА.

СОЦІЯЛІСТИЧНИЙ ЖІНОЧИЙ РУХ В ШВАЙЦАРІЇ.

Помимо робітничого руху, в Швайцарії істнує і соціялістичний жіночий рух. Видаєть ся двотижневий журнал "Застрільщиця". Соціялістки ділять ся на ґрупи, котрі своїми зорґанізованими формами цілком подібні до партійної соціялістичної орґанізації.

Тяжкі економічні условини підчас війни, промислова кріза, котра наближала ся вже протягом кількох літ, і не зменшуючий ся високий кошт житя пробудили женщину з інертного сну і попхнули її в ряди професіональних і політичних орґанізацій. В останніх великих, масових демонстраціях і страйках женщини-пролетарки грали ролю фермента, котрий ніс і попихав на дальшу боротьбу. Особливо в великих містах відбували ся великі жіночі демонстрації проти дорожнечі, котрі закінчували ся часами нападами на урядовців і розгромом склепів.

Кріза, котру переживала швайцарська соціялістична робітнича партія, і контрреволюційний характер її діяльности сприяли тому, що прибуте нових членів женщин в ній невелике.

Що-ж відносить ся до комуністичної партії, то женщини є в ній найактивнійшим елементом. Характеристично, що на відбувшу ся минувшої осени в Ціріху жіночу пацифістичну конференцію, пролетарки Швайцарії навіть не вислали своїх представниць.

На тій конференції було поставлено внесенє, щоби звернути ся до капіталістів цілого світа з домаганем передати капітали і средства продукції в руки робітничої кляси, щоби тим самим знищити можливість відновленя імперіялістичних війн. Внесок сей відкинено незначною більшостю на тій підставі, що протягом більше двох тисяч літ християнство проповідувало те саме, а наслідків покищо не видно. Буржуазні женщини тим самим несвідомо сказали робітницям, що повне соціяльне освободженє як робітників, так і робітниць принесе тільки пролетарська революція.

І. Ґ.

ЖІНОЧИЙ РУХ В ЕСПАНІЇ.

Єсли під фемінізмом розуміеть ся повне політичне і економічне розкріпощенє женщини, наданє її повної свободи і спромоги приспособляти свої здібности на ріжних полях суспільного житя, єсли говорити про жіночий рух, котрий ставить собі за задачу повне соціяльне освободженє женщин з кайдан капіталістичного ладу, — то в Еспанії є широкий жіночий рух. Але єсли під фемінізмом розуміеть ся такий рух, котрий ставить своєю задачею отриманє права голосу, або инших юридичних прав, то такий рух в Еспанії дуже слабий: він розвинений головно серед представниць дрібно-буржуазної кляси і аристократок, котрі з жіночого руху зробили ріжноманітність спорту.

Такий стан жіночого руху в Еспанії.

Що-ж до загального положеня женщин в Еспанії, то воно за останній час перейшло значні переміни. Коли згадати яку велику ролю грає релїґія в житю еспанської женщини, як вона підчиняє собі еспанську женщину, як нищить в ній всяке стремлїнє і надію на освободженє від мужеської опіки, то треба признати, що вже дуже богато зроблено для освободженя женщин від всїх давлячих її житє пересудів і оков. Але сего еще зовсім не досить. Є ще богато зусиль впереді. Але, в кождім разї, діло начате.

Особливо богато в сій области зробили професіональні союзи. В Барцельоні, наприклад, синдикати виявили дуже богато енерґії в праці серед женщин. Найважнійша галузь промислу в сім місті — текстільна, і в ній працює 100 тисяч женщин і дітий. В професіональних союзах Барцельони начисляєть ся 25 тисяч зорґанізованих текстільщиць. В инших галузях промислу, як наприклад, кравецькій, начисляєть ся також десятки тисяч зорґанізованих робітниць.

Дуже богато роблять професіональні союзи для просвіти женщин, щоби вирвати їх з пут невіжества і підданства, в котрім вони животіють, і наслідки сеї праці дуже значні.

Можна сказати без перебільшуваня, що з кождим днем збільшують ся ряди женщин-борців, котрі вступають на шлях активної боротьби за своє соціяльне освободженє. Близький час, коли женщина в Еспанії займе місце на передових лініях борючого ся пролетаріяту, місце, котре вона своїми геройськими зусиллями вповні заслужила.

Анжель Пестано.

Чому не вдав ся бойкот Угорщини.

Парижська часопись "Le Porulaire" помістила кореспонденцію з Відня, котра подає до відома оплаканий кінець бойкоту Угорщини, котрий був відкликаний власне тоді, як розпочала ся розправа проти угорських народних комісарів.

Як нам вже відомо, амстердамське бюро Міжнародних Професіональних Союзів видало розпорядженє почати бойкот білоґвардійської Угорщини. А не будучи в спромозї зробити сей бойкот успішним, воно було приневоленє проголосити відклик.

Після кореспонденції, упадок бойкоту можна приписати двом причинам: Перше, робітники в західних краях не держали ся досить солїдарно в переведеню бойкоту, а друге, частина робітників в центральній Европі не могла його цілком провадити. Додамо ще й трету, менше важну причину, — нездатність амстердамського бюра зсолїдаризувати робітників.

Час, в якім мало ся розпочати поборюванє білого терору, що тепер шаліє на Угорщині, був призначений на 28. липня 1919 року. Льоґічним отже є, що повздержанє ся від поборюваня терору тоді, означає безсиле нині.

Три західні краї, т. є. Італія, Анґлія і Німеччина мали відограти в бойкоті важну ролю. Але тільки італійські робітники сповнили свій обовязок, а головно робітники Трієсту. Зате анґлійські і німецькі робітники не перевели бойкоту сильно, пляново. Дунай міг бути замкнений тільки в Пассаві і то тільки в послїдних днях. Зелїзничі стації на австрійській границї були переповнені возами з вуглем для Угорщини.

Що відносить ся до робітників в краях, які граничать з Угорщиною, то австрійські робітники повели себе знаменито. Хотяй давлені голодом, бо з Угорщини було задержане все, що вони діставали до сеї пори з ярини, австрійські робітники уважаючи, що їх між народний обовязок відсував тимчасово на бік, їх поодинокі матеріяльні інтереси, віддали себе для справи бойкоту більше чим можна було надіяти ся. Коли би бойкот полягав тільки на Австрії, то успіхи були би запевнені. Робітники, що працюють по ріжних бюрах старали ся не допустити до бойкоту, одначе їх спроби були розбиті постановою і витрівалістю робітничого загалу стояти до кінця.

На жаль не так було в Чехословакії, а головно в тій части републики, котра граничила з Угорщиною. Французькі офіцири, що служать в чехословацькій армії, не цофнули ся перед нічим, щоби тільки розбити упляновний бойкот.

Дерево і сіль — сї дві річи, котрі могли спаралїжувати ціле економічне житє на Угорщині — приходили в великій скількости з Словакії. Се стало ся длятого, що словацькі робітники не є добре зорґанізовані. Вони маючи в себе аж чотири ріжні союзи, не могли ніяк приступити до спільної акції. Кождий з них рвав в свій бік, робив на свою руку, а се власне було в користь бойкотованої Угорщини.

Робітники в Югославії і Румунії не могли брати чинної участи в бойкоті, бо в тих краях панує военний стан. Се не мало великого значіня що відносить ся до Румунії, але мало поважні наслідки зі сторони Югославії. Мука, яку ладуєть ся в Трієсті і висилаєть ся через Відень, була пересилана до Угорщини через Югославію. Робітники в Трієсті не хотіли ладувати нічого для Угорщини, отже висилано все ніби до Відня, а в дорозї через Чехословакію пересилано до Будапешту.

Російське совітське правительство дало до зрозуміня білоґвардійській Угорщині, що буде тримати 10 угорських офіцирів, які є в полоні в Росії, як заложників за тих 10 народних комісарів, котрі тепер є під судом в Будапешті. Угорських офіцирів стріне та сама доля, що й народних комісарів бувшого угорського совітського правительства Белї Куна.

СОЦІЯЛПАТРІОТИ ПРО УПАДОК II. ІНТЕРНАЦІОНАЛУ.

Д. Рену застановляєть ся в "L'Humanite" над причинами упадку II. Інтернаціоналу. По його думці головною причиною упадку було те, що II. Інтернаціонал на конґресї в Парижі 1900 р. приняв засаду К. Кавтського, на підставі якої передбачувано, що в виїмкових обставинах допускаєть ся співучасть соціялістів в буржуазних урядах. Та засада "виїмкових обставин" зізволила в часї війни і по її скінченю в сїмнайцяти державах взяти участь соціялістам в буржуазних урядах. Значить, виїмок став засадою і се зломило єдність Інтернаціоналу.

Секретар II. Інтернаціоналу Гуйсманс сказав на останньому конґресї, що се не є виною самого Інтернаціоналу, тільки поодиноких національних соціялістичних секцій. (Як не кійом, то палкою. — Прим. скл.)

На зовсім відмінному становищу станув французький конґрес в Штрасбурґу. На тім конґресї сказано: "Треба встановити засади загального поступованя і, осудити якінебудь форми співпраці з буржуазними урядами. Замість брати участь в міністерствах, соціялісти повинні стояти на сторожі революційної справи. Тільки тим способом можна відбудувати Інтернаціонал. Усї соціялісти тих партій, які не будуть сего перестерігати, виключують самі себе з Інтернаціоналу. Се не є ніякою доктриною, але достаточною умовиною, на якій мусять станути всї соціялісти, щоби уможливити віднову Інтернаціоналу. Тільки на тій основі буде можна дійти до порозуміня з III. Інтернаціоналом.

Для соціялістів нема ніяких укладів з буржуазією. Боротьбою а не укладами дійде пролетаріят до здійсненя своїх ідеалів".

Склад галицького радянського правительства.

Петлюрівська "Україна" подає такий склад галицького радянського правительства:

Голова — Затонський. Керуючий земельними справами і освітою — Баран. Керуючий військовими справами — др. Омелян Паліїв. Керуючий фінансами й внутрішними справами — Конар. Керуючий народним господарством і зелїзницями — Немоловський. Керуючий працею, соціяльним забезпеченем, почтою і телеґр. — Литвинович. Керуючий судовими справами — др. Михайло Козоріс. Керуючий селян. роб. інспекцією — Левицький. Уповноважений по харчовим справам — Кудря.